

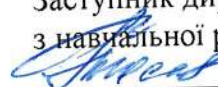
**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ,
БУДІВНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ**

Циклова комісія Суспільних дисциплін
(Назва циклової комісії)

Відділення управління та адміністрування
(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

« 30 » 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української державності і культури
(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 Управління та адмістрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітньо – професійна програма Логістика

Освітньо - професійна програма Органіація виробництва

Освітньо – професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української державності і ікультури» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр.

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітньо – професійна програма Логістика, Організація виробництва

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Батрак Катерина Сергіївна, викладач історії України, спеціаліст вищої категорії.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української державності і культури»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Суспільних дисциплін

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 року

Голова циклової комісії

 Катерина БАТРАК

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Тетяна КОСА

«28» 08 2024 року

Розглянуто

Методист коледжу

Ірина ТИМОШЕНКО

«27» серпня 2024 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова методичної ради

Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Історія української державності і культури
Статус	Базовий предмет освітньої програми профільної середньої освіти
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	4/131
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	<u>екзамен</u>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української державності і культури» є сприяння формуванню в студентів національно-культурної ідентичності, патріотичного світогляду, активної соціальної та громадянської позиції, почуттю власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Завданням навчальної дисципліни «Історія України та української державності і культури» полягає в :

- поглибленні інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- набутті системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі ХХ–ХХІ ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності Українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів Української держави в контексті світового історичного процесу;
- розвитку історичного, критичного та творчого мислення, здатності

розуміти загальний хід історичного процесу, проблеми, що стоять перед країною та світом;

- спонуканні до усвідомлення національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності своєї держави в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

- долученні до духовних і культурних надбань і цінностей, історико-культурних традицій українського й інших народів;

- сприянні формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні із національними та загальнолюдськими цінностями.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- знати сутність основних проблем історії України;
- знати головні джерела вивчення вітчизняної історії;
- знати основні проблеми етногенезу української нації;
- знати основні періоди історичного розвитку української нації, етапи формування її державності
- суспільно-політичні, економічні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- головні події, що вплинули на хід історії України;
- найважливіші історичні документи, що були прийняті у різні історичні періоди;
- діяльність визначних історичних осіб та основних політичних партій.
- ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмом
- ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
 - працювати з першоджерелами, науковою та методичною літературою;
 - аналізувати історичні процеси, події, факти, давати їм власну оцінку;
 - користуватись різноманітними методами дослідження історичного процесу;
 - аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
 - користуватись категорійно-понятійним апаратом історичної науки;
 - мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру;
- на основі вивчення історичних подій робити висновки і узагальнення, користуватись уроками минулого;
 - застосовувати дані історичної науки для вирішення професійних завдань

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПП**

- РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Очікувані результати навчання:

Розділ 1 Україна в роки Першої світової війни

Знати:

- сутність українського питання напередодні війни; геополітичних планів країн Антанти і Центральних держав щодо українських земель;
- позиції українських політичних сил напередодні та в умовах війни;
- місце, перебіг і результати воєнних операцій, що відбувалися на території України в 1914–1917 рр.: Галицька битва, Горлицький прорив, Брусиловський прорив, Червневий наступ, бойові дії на Чорному морі;
- бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.

Розуміти:

- поняття: Перша світова війна, окупаційний режим, військове генерал-губернаторство, депортація;
- особливості становища українців у районах бойових дій;
- особливості російського окупаційного режиму на українських теренах, що входили до складу Австрії;
- причини розходжень українських політичних сил у ставленні до війни;
- причини та наслідки створення українських добровольчих військових формувань і сплеску доброчинного руху в Україні.

Уміти:

- встановити синхронність подій Першої світової війни на українських територіях, що входили до складу Російської імперії та Австро-Угорщини, і на Західному фронті;
- використовувати карту як джерело інформації про події Першої світової війни на українських землях;
- висловити аргументовані судження щодо ставлення українських політичних сил Наддніпрянщини і західноукраїнських земель до Першої світової війни;
- охарактеризувати повсякдення різних верств населення в умовах Першої світової війни;

- скласти характеристики історичних діячів: Михайла Галушинського, Вільгельма Франца фон Габсбурга-Лотрінгена (Василя Вишиваного), Андрія Жука, Григорія Коссака, Костя Левицького.

Розділ 2 Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави-Української Народної Республіки

Знати:

- етапи Української революції 1917–1921 рр.;
- дати утворення УЦР, проголошення УНР і незалежності УНР, бою під Крутами, утворення Кримської Народної Республіки.

Розуміти:

- вплив світових подій на внутрішньоукраїнські процеси;
- наслідки боротьби політичних партій за вплив на населення України;
- природу виникнення, причини й наслідки війн більшовицької Росії з УНР.

Уміти:

- визначити хронологічні межі Української революції та синхронізувати історичні події періоду;
- використовувати карту як джерело інформації про події Української революції у березні 1917 – квітні 1918 рр.;
- на основі порівняльного аналізу роботи аргументовані висновки щодо основних ідей, цілей та шляхів їх досягнення українськими політичними партіями на початку Української революції;
- проаналізувати й порівняти змісти універсалів УЦР, причини і наслідки укладення УНР Брестського мирного договору;
- визначити чинники, що впливали на зміни курсу УЦР упродовж березня 1917 – квітня 1918 рр.;
- визначити здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі, обґрунтувати висловлені судження;
- давати аргументовану оцінку діяльності в період УЦР Петра Болбочана, Володимира Винниченка, Михайла Грушевського, Сергія Єфремова, Миколи Міхновського.

Розділ 3 В боротьбі за українську незалежність

Знати:

- дати утворення ЗУНР і проголошення Акта злуки, Чортківської офензиви;
- перебіг Першого та Другого зимових походів;
- форми та основні ознаки національної державності часів Української революції: УНР за Української Центральної Ради, Українська Держава, УНР за Директорії, ЗУНР.

Розуміти:

- поняття: гетьманат, Директорія, Чортківська офензива, націонал-комунізм, терор, продовольча розкладка, Воєнний комунізм, реквізиція, політична і трудова еміграція, лінія Керзона;
- значення Акта злуки УНР і ЗУНР як вияву волі українців до консолідації етнічних земель та свідчення національної самоідентифікації населення України;
- особливості розбудови Армії УНР та Української Галицької армії;
- відмінності державотворчих процесів в УНР, Українській Державі, ЗУНР;
- вплив рішень Паризької мирної конференції та Варшавської угоди на перебіг боротьби за українську державність, визвольних змагань і державотворчих процесів в Україні на розвиток української культури;
- значущість творчого доробку українських митців для національної і світової культури;
- причини політичної еміграції українців, її центри та ідейні течії; напрями і наслідки трудової еміграції в 1914–1921 рр.;
- ставлення різних груп населення до революційних процесів.

Уміти:

- встановити послідовність і синхронність подій Української революції (на національному, регіональному і локальному рівнях);
- оперувати хронологічним і понятійним матеріалом для пояснення таких явищ, як гетьманат, денікінський режим, отаманщина, “воєнний комунізм”, червоний терор;

- вказати на карті території УНР, Української Держави, ЗУНР; держави з центрами української політичної еміграції;
- виявити специфіку розвитку громадського і релігійного життя, мистецтва, освіти і науки за часів УНР, Української Держави та ЗУНР;
- висловити аргументоване судження про результати Української революції 1917–1921 рр.;
- визначити особливості розвитку української культури та повсякденного життя людей у 1914–1921 рр.;
- розкрити роль в Українській революції Марка Безручка, Нестора Махна, Михайла Омеляновича-Павленка, Олександра Удовиченка;
- охарактеризувати політичну та/або мистецьку діяльність Павла Скоропадського, Георгія Нарбута, Євгена Петрушевича та Симона Петлюри.

Розділ 4 Україна в складі тоталітарної імперії-Союзу Радянських Соціалістичних Республік

Знати:

- хронологічні межі перебування УСРР у складі СРСР, нової економічної політики та політики коренізації в УСРР; існування УАПЦ, політики Великого терору;
- дати утворення Кримської АСРР у складі РФСРР та Молдавської АСРР у складі УСРР; переходу до форсованої індустріалізації та суцільної колективізації в УСРР; Голодомору; відкритих політичних процесів 1920-х -- початку 1930-х рр.
- головні місця масових розстрілів, поховань жертв Голодомору та репресії національного, регіонального і локального рівнів.

Розуміти:

- поняття: комуністичний режим, сталінізм, директивна економіка, Великий терор, хлібозаготівлі, продрозкладка, розкуркулення, коренізація, українізація, Голодомор, геноцид, “чорна дошка”, Розстріляне відродження, культ особи, соціалістичне змагання, УАПЦ, соціалістичний реалізм;

- суть та наслідки непу, політики коренізації, форсованої індустріалізації, насильницької колективізації та масових репресій;
- природу комуністичного тоталітарного режиму та особливості його встановлення в Україні;
- протиріччя між комуністичним вченням і новою економічною політикою, доктриною інтернаціоналізму та політикою коренізації, розвитком індустрії та планованою індустріалізацією, кооперуванням і колективізацією, між дійсним та визначеним конституцією 1937 р. державно-політичним статусом УРСР, пропагандистським ідеалом і реальним образом радянської людини;
- голод 1921–1923 рр., Голодомор і масові репресії як злочини радянського тоталітарного режиму;
- причини, методи та наслідки ідеологізації національно-культурного життя в УРСР;
- мету зросійщення більшовиками України;
- взаємозалежність між встановленням єдиновладдя Йосипа Сталіна, закріпленням однопартійності, переслідуванням і ліквідацією церкви та змінами в масовій свідомості людей;
- різницю між художньо-стилістичними особливостями творів, написаних митцями Розстріляного відродження, й апологетами соціалістичного реалізму.

Уміти:

- встановити послідовність подій історії України 1921–1939 рр.;
- вказати на карті регіони масового голоду 1921–1923 рр., Голодомору, індустріальні новобудови в УСРР, місця антибільшовицьких повстань;
- визначити передумови, причини та масштаби соціально-економічних перетворень радянського тоталітарного режиму, масових репресій, нищення української інтелігенції та політичної еміграції;
- визначити особливості втягування російською владою України до складу СРСР; спроможність застосування норм конституції “соціалізму, що переміг” у повсякденному житті радянської людини в УРСР;
- визначити особливості розвитку української культури в 1921–1939 рр.;

- обстоювати правову оцінку Голодомору як геноциду Українського народу;
- охарактеризувати громадсько-політичну та/або мистецьку діяльність Олександра Довженка, Леся Курбаса, Василя Липківського, Миколи Скрипника, Миколи Хвильового, Олександра Шумського.

Розділ 5 Західноукраїнські землі в міжвоєнний період

Знати:

- хронологічні межі перебування і правовий статус західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини;
- дати утворення УНДО, ОУН, проголошення незалежності Карпатської України.

Розуміти:

- поняття: осадництво, пацифікація, русини, східні креси, національна кооперація, інтегральний націоналізм, український націоналістичний рух, Карпатська Січ;
- особливості та головні риси національної політики Польщі, Румунії, Чехословаччини щодо українського населення;
- історичні умови формування ідейних течій українського руху в західноукраїнських землях;
- передумови формування та зміст теорії інтегрального націоналізму;
- вплив міжнародних відносин міжвоєнного періоду на долю регіону.

Уміти:

- синхронізувати події політичного, соціально-економічного та культурного життя українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини та УСРР у 1921–1939 рр.;
- використовувати карту як джерело інформації про розподіл українських територій між державами Центрально-Східної Європи в 1921–1939 рр.;
- аргументувати особисті судження щодо діяльності Українського народно-демократичного об'єднання, Української національної партії, Української військової організації, Організації українських націоналістів;
- охарактеризувати геополітичне становище Карпатської України;

- визначити основні тенденції та протиріччя розвитку культури на західноукраїнських землях;
- скласти характеристики історичних діячів: Августина Волошина, Володимира-Сергія Залозецького-Саса, Дмитра Донцова, Євгена Коновальця, Василя Мудрого, Андрея Шептицького.

Розділ 6 Україна в роки Другої світової війни

Знати:

- зміст українського питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни;
- цілі та напрями німецько-радянської співпраці від серпня 1939 р. до червня 1941 р.;
- основні воєнні дії, що відбувалися на території України в період Другої світової війни;
- хронологічні межі окупації України нацистами та їх союзниками;
- дати проголошення Акта відновлення Української Держави, депортації комуністичним режимом кримських татар та інших народів Криму.

Розуміти:

- природу Другої світової війни як найбільшої за проявами і наслідками трагедії в історії людства;
- поняття: країна-агресор, пакт, радянізація, бліцкриг, окупаційний режим, евакуація, мобілізація, новий порядок, похідні групи, чорносвітники, оstarбайтери, воєнний злочин, Голокост;
- причини, зміст та наслідки політики радянізації Західної України;
- вплив окупаційного режиму на спосіб життя та свідомість населення;
- причини польсько-українського протистояння, роль німецької окупаційної влади та радянських партизанів у його загостренні;
- природу виникнення та наслідки явищ часів війни: Голокосту, таборів смерті, тактики “випаленої землі”, депортацій етнічних груп і народів;
- причини розколу ОУН, виникнення українського визвольного руху та його військово-політичної формації – УПА;

- руйнівні наслідки Другої світової війни для України;
- вплив війни на українську культуру (під окупацією, в евакуації, у вигнанні) та повсякденне життя українців.

Уміти:

- встановити хронологічну послідовність і синхронізувати події Другої світової війни в Україні та поза її межами;
- використовувати карту як джерело інформації про оборонні та наступальні операції на території України, пересування ворогуючих сторін і рух лінії фронту, адміністративно-територіальні утворення часів нацистського окупаційного режиму на території України;
- висловити аргументовані судження щодо анексії Радянським Союзом у 1939–1940 рр. і радянзації нових українських територій, політичного та соціально-економічного становища в Україні напередодні німецько-радянської війни, правового статусу громадян на анексованих територіях;
- пояснити причини і наслідки окупації України та польсько-українського протистояння;
- обстоювати власні судження щодо ролі й місця українців у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй у роки Другої світової війни та вирішення українського питання на завершальному етапі війни;
- визначити тенденції розвитку національної культури воєнної доби;
- дати історичну оцінку масштабам втрат українського народу від воєнних дій, злочинів комуністичного та нацистського тоталітарних режимів, виявляти розуміння глибини трагедії українців як бездержавної нації в той час;
- охарактеризувати одну з історичних постатей часів війни: Івана Багряного, Олени Вітер, Кузьми Дерев'янка, Олександра Довженка, Сидора Ковпака, Івана Кожедуба, Василя Порика, Олени Теліги, Ігоря Сікорського, Амета-Хана Султана;
- висловити аргументовані судження щодо діяльності Степана Бандери, Тараса Бульби (Боровця), Андрія Мельника, Кирила Осьмака, Романа Шухевича в українському визвольному русі періоду Другої світової війни.

Розділ 7 Україна в повоєнний період

Знати:

- зміст понять: відбудова, репатріанти, спецпоселення, «український буржуазний націоналізм», космополітизм, «ждановщина», «лисенківщина», депортація, обмін населенням, етнічна чистка, операція «Вісла», операція «Захід»;
- основні методи радянзації західних областей УРСР та боротьби з активістами ОУН та вояками УПА.

Розуміти:

- особливості відбудови промисловості та сільського господарства;
- штучний характер масового голоду 1946–1947 рр.;
- сутність повоєнних депортацій як військово-політичних акцій комуністичної влади та її злочинів проти українців;
- мотиви тривалого опору УПА та націоналістичного підпілля в різних регіонах УРСР;
- протиріччя соціально-економічного, культурного, релігійного та повсякденного життя.

Уміти:

- встановлювати послідовність і синхронність подій, що відображають формування територіальних меж УРСР, масові депортації та обміни населенням, посилення радянзації та репресії у західних областях, український визвольний рух у 1944–1950 х рр., процеси відбудови господарства і культурне життя республіки, ідеологічні кампанії й «чистки»;
- визначати причини та наслідки депортацій українців із західних областей УРСР та південно-східних областей Польщі, входження Кримської області до УРСР; ідеологічних кампаній та «чисток», їх вплив на освітній і культурний розвиток УРСР;
- показувати на карті зміни адміністративно-територіального устрою УРСР, місця локалізації осередків ОУН та збройного опору УПА на території України;

- висловлювати аргументовані судження щодо трансформації методів зміцнення тоталітарного режиму;
- виявляти особливості українського визвольного руху в 1945–1950-х рр.;
- визначати суперечності розвитку культури;
- характеризувати науковий/творчий доробок Ніла Хасевича, Катерини Білокур, Тетяни Яблонської, Олександра Богомольця, Сергія Лебедева, Олександра Палладіна, Володимира Філатова; діяльність Романа Шухевича, Йосипа Сліпого

Розділ 8 Україна в умовах десталінізації

Знати:

- зміст понять: десталінізація, культ особи, «відлига», лібералізація, реабілітація, шістдесятники, дисиденти, раднаргоспи, децентралізація управління, воєнно-промисловий комплекс, зросійщення (росіянізація, русифікація);
- суть хрущовських надпрограм;
- прояви дисидентського руху.

Розуміти:

- основні протиріччя реформування промисловості, сільського господарства, соціальної сфери;
- сутність політики СРСР, спрямованої на зросійщення України;
- зв'язок між розвитком культури, освіти, науки і внутрішньополітичними процесами.

Уміти:

- встановлювати послідовність подій, пов'язаних із десталінізацією і лібералізацією суспільного життя, модернізацією економіки, формуванням феномену шістдесятництва і розгортанням дисидентського руху, культурним життям;
- використовувати карту як джерело інформації про адміністративно-територіальний устрій УРСР, події внутрішньої політики;

- визначати причини та наслідки посилення зросійщення українського суспільства;
- обстоювати свої судження щодо розвитку культури у період «відлиги» та зародження шістдесятництва й дисидентського руху;
- характеризувати науковий/творчий доробок Віктора Глушкова, Сергія Корольова, Михайла Янгеля, Бориса Патона, Василя Симоненка, Ліни Костенко; діяльність Левка Лук'яненка, Алли Горської, Івана Світличного

Розділ 9 Україна в період системної кризи Союзу Радянських Соціалістичних Республік

Знати:

- зміст понять: «застій», «розвинутий соціалізм», компартійно-радянська номенклатура, самвидав, правозахисний рух, командно-адміністративне управління, дефіцит, депопуляція;
- напрями дисидентського руху, методи боротьби влади з інакодумцями.

Розуміти:

- взаємозалежність суспільно-політичного та економічного життя в період системної кризи;
- мотиви активізації дисидентського руху в другій половині 1960-х – на початку 1970-х рр. і репресій щодо учасників УГГ;
- протиріччя розвитку культури;

Уміти:

- встановлювати хронологічну послідовність і синхронність подій, що відображають кризові явища доби «застою», розгортання течій дисидентського, кримськотатарського рухів, культурне життя;
- використовувати карту як джерело інформації про політичне, соціально-економічне життя у період загострення кризи радянської системи;
- визначати причинно-наслідкові зв'язки політико-ідеологічної кризи радянського ладу в УРСР;

- порівнювати, аналізувати, робити аргументовані висновки щодо економічного розвитку УРСР у другій половині 1950-х – 1960 х рр. і в 1970-ті – на початку 1980-х рр.;
- оцінювати мету і завдання правозахисного руху, його здобутки у сфері у захисту прав людини в СРСР;
- виявляти суперечливі процеси в розвитку освіти, науки, літератури та мистецтва;
- характеризувати протиріччя політичної діяльності Петра Шелеста та Володимира Щербицького; науковий/творчий доробок Миколи Амосова, Олега Антонова, Івана Миколайчука, Сергія Параджанова, Марії Приймаченко, Володимира Івасюка; діяльність Василя Макуха, В'ячеслава Чорновола, Петра Григоренка, Мустафи Джемільєва, Івана Дзюби, Миколи Руденка, Василя Стуса, Олеся Гончара

Розділ 10 Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних республік

Знати:

- зміст понять: перебудова, гласність, плюралізм, прискорення, інфляція, андеграунд, неформальні організації, національно-демократичний рух, суверенітет, незалежність, мітингова демократія, багатопартійність, путч;

Розуміти:

- передумови, протиріччя політики перебудови і гласності в УРСР;
- тенденції соціально-економічного і політичного життя, розгортання національно-демократичного руху, формування багатопартійності;
- значення прийняття Декларації про державний суверенітет України й Акта проголошення незалежності України; референдуму 1 грудня 1991 р. як акта підтримки населенням України державної незалежності.

Уміти:

- встановлювати хронологічну послідовність і синхронність подій періоду перебудови;

- використовувати історичну карту для реконструкції, пояснення та інтерпретації подій;
- виявляти послідовність і суперечливість змін у політичному житті України;
- висловлювати аргументовані судження щодо спроби державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р., його наслідків в Україні; ролі й місця України в загальносоюзних суспільно-політичних процесах у 1991 р.;
- пояснювати причини Революції на граніті та її значення у відновленні Україною незалежності, перетворення Кримської області в Автономну Республіку;
- характеризувати діяльність: Леоніда Кравчука, В'ячеслава Чорновола, Ігоря Юхновського.

Розділ 11 Становлення, розвиток України як незалежної держави

Знати:

- зміст понять: економічна інтеграція, політична асоціація, Євромайдан, Революція Гідності, Небесна Сотня, Мінські домовленості, люстрація, тимчасово окупована територія, антитерористична операція (АТО), Операція об'єднаних сил (ООС), «добробат», «кіборги», «гібридна війна», волонтерський рух, безвізовий режим, томос.
- домінуючі тенденції державотворчого процесу в 2014–2019 рр.;
- зміст документів України, Європейського Союзу (ЄС), ООН, США про визнання Росії агресором.

Розуміти:

- особливості соціально-економічного розвитку України в останнє десятиліття;
- природу походження та значення Євромайдану і Революції Гідності;
- необхідність вшанування героїзму та жертвності загиблих Небесної Сотні, захисників України від збройної агресії Росії;
- територіальну цілісність України і недоторканість державних кордонів як головні умови суверенності та незалежності;
- чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні;

– важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з ЄС.

Уміти:

- встановлювати хронологію подій України в 2014–2019 рр.;
- використовувати карту як джерело інформації про основні політичні й соціально-економічні події в Україні впродовж 2014–2019 рр.;
- визначати основні протиріччя соціально-економічного розвитку України в 2014–2019 рр.;
- характеризувати перебіг державотворчих процесів в Україні впродовж останнього п'ятиліття;
- обґрунтувати на основі аналізу документів твердження про визнання Росії державою-агресором щодо України;
- аналізувати Звернення до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором, затверджене Постановою Верховної Ради України від 27 січня 2015 р.;
- визначати передумови, причини, ознаки та наслідки збройної агресії Росії проти України;
- обстоювати свої судження щодо розвитку освіти, науки і культури;
- прогнозувати можливі шляхи розвитку України та зміни її геополітичного становища;
- характеризувати діяльність Петра Порошенка, Любомира Гузара.

Розділ 12 Європейський вибір України. Російсько-українська війна

Знати:

- зміст понять: економічна інтеграція, політична асоціація, Євромайдан, Революція Гідності, Небесна Сотня, Мінські домовленості, люстрація, тимчасово окупована територія, антитерористична операція (АТО), Операція

об'єднаних сил (ООС), «добробат», «кіборги», «гібридна війна», волонтерський рух, безвізовий режим, томос.

- домінуючі тенденції державотворчого процесу в 2014–2019 рр.;
- зміст документів України, Європейського Союзу (ЄС), ООН, США про визнання Росії агресором.

Розуміти:

- особливості соціально-економічного розвитку України в останнє десятиліття;
- природу походження та значення Євромайдану і Революції Гідності;
- необхідність вшанування героїзму та жертвності загиблих Небесної Сотні, захисників України від збройної агресії Росії;
- територіальну цілісність України і недоторканість державних кордонів як головні умови суверенності та незалежності;
- чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні;
- важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з ЄС.

Уміти:

- встановлювати хронологію подій України в 2014–2019 рр.;
- використовувати карту як джерело інформації про основні політичні й соціально-економічні події в Україні впродовж 2014–2019 рр.;
- визначати основні протиріччя соціально-економічного розвитку України в 2014–2019 рр.;
- характеризувати перебіг державотворчих процесів в Україні впродовж останнього п'ятиліття;
- обґрунтувати на основі аналізу документів твердження про визнання Росії державою-агресором щодо України;
- аналізувати Звернення до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації

державою-агресором, затверджене Постановою Верховної Ради України від 27 січня 2015 р.;

– визначати передумови, причини, ознаки та наслідки збройної агресії Росії проти України;

– обстоювати свої судження щодо розвитку освіти, науки і культури;

– прогнозувати можливі шляхи розвитку України та зміни її геополітичного становища;

– характеризувати діяльність Петра Порошенка, Любомира Гузара.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1 Україна в роки Першої світової війни

Тема 1. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. ГУР, СВУ.

Тема 2. Воєнні дії на території України в 1914-1917 роках. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на Українських землях.

Тема 3. Перша світова війна як виклик людському виживанню: жінки у війні, діти-сироти, біженці, військовополонені, скалічені солдати(на основі аналізу текстових та візуальних джерел).

Розділ 2 Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави-Української Народної Республіки

Тема 1. Причини, рушійні сили та періодизація Української революції 1917-1921 років. Українська Центральна Рада. М. Грушевський. Вільне козацтво.

Тема 2. I та II Універсали УЦР. Український військовий з'їзд. Створення Генерального Секретаріату. Збройний виступ самостійників.

Тема 3. Прихід до влади більшовиків в Росії: позиції УЦР. III Універсал ЦР. Внутрішня та зовнішня політика. Створення УНР. Кримськотатарський національний рух.

Тема 4. Проголошення в Харкові радянської влади. Початок агресії

більшовицької Росії проти УНР. Бій під Крутами. IV Універсал ЦР.

Тема 5. Законотворча діяльність ЦР в 1918 році. Мирний договір УНР із Центральними державами. Вигнання більшовиків з території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим.

Тема 6. Брестський мирний договір: політичні наслідки та реакція суспільства

Розділ 3 В боротьбі за українську незалежність

Тема 1. Українська держава Павла Скоропадського. Зовнішня політика Гетьманату.

Тема 2. Утворення Директорії. Відновлення УНР. Зовнішня політика Директорії.

Тема 3. Розпад Австро-Угорщини. Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР.

Розділ 4 Україна в складі тоталітарної імперії-Союзу Радянських Соціалістичних Республік

Тема 1. Створення СРСР: наслідки для України. Адміністративний поділ УСРР.

Тема 2. Масовий голод 1921-1923 років. Впровадження НЕПУ в УСРР. Політика коренізації в УСРР.

Тема 3. Форсована індустріалізація, насильницька колективізація. Розкуркулення.

Тема 4. Епоха Голодомору мовою документів, свідчень, чисел... (робота з різними типами історичних джерел)

Тема 5. Масові репресії в радянській Україні. Великий терор. Розстріляне відродження. Конституція УСРР 1937 року

Розділ 5 Західноукраїнські землі в міжвоєнний період

Тема 1. Західноукраїнські землі у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини.

Розділ 6 Україна в роки Другої світової війни

Тема 1. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок війни. Приєднання Буковини і Бессарабії до складу УСРР. Радянізація західних областей.

Тема 2. Бойові дії 1941-1943 років. Опір окупантам. Український визвольний рух.

Тема 3. Окупація України німецькими військами. Новий порядок. Остарбайтери.

Концтабори. Голокост. Трагедія бабиного яру.

Тема 4. Вигнання німецьких військ та їх союзників з України. Падіння «Східного валу» Депортація кримських татар та інших народів Криму.

Тема 5. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Результати війни

Розділ 7 Україна в повоєнний період

Тема 1. Україна в системі міжнародних відносин. Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР із сусідніми державами. Масові депортації. Операція «Вісла»

Тема 2. Економічна ситуація в УРСР. Становище сільського господарства. Масовий голод 1946-1947 років. Відбудова промисловості. Радянізація західних областей УРСР. Особливості розвитку культури освіти і науки.

Розділ 8 Україна в умовах десталінізації

Тема 1. Внутрішньополітичне становище в Україні на початку 1950 - х років. XX з'їзд КПРС. Десталінізація. Реабілітація жертв політичних репресій.

Тема 2. Децентралізація. Управління економікою розвиток промисловості. Становище сільського господарства.

Тема 3. Шістдесятництво. Київський клуб творчої молоді «Сучасник». Зародження дисидентського руху. Антирежимні виступи. Зміни в освіті. Зросіщення. Особливості розвитку культури. Повсякденне життя.

Розділ 9 Україна в період системної кризи Союзу Радянських соціалістичних республік

Тема 1. Зміни в системі влади. Конституція УРСР 1978 року. Комуністична диктатура. Арешти творчої інтелігенції.

Тема 2. Активізація дисидентського руху: течії, форми, методи боротьби. Самвидав. Українська Гельсінська група.

Тема 3. Наростання економічної кризи. Уповільнення темпів зростання промисловості. Неефективність колгоспного ладу. Етносоціальні в УРСР. Життєвий рівень народу.

Розділ 10 Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік

Тема 1. Україна в умовах перебудови СРСР. Міжнародна ситуація. Інформаційна революція.

Тема 2. Крах командної економіки. Невдача реформаторських зусиль. Падіння рівня життя населення. Чорнобильська катастрофа.

Тема 3. Поява неформальних організацій. Перші вільні вибори до Верховної Ради УРСР. Зародження багатопартійності.

Тема 3. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Спроба державного перевороту в СРСР. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори президента України 1 грудня 1991 р. Міжнародне визнання.

Розділ 11 Становлення, розвиток України як незалежної держави

Тема 1. Державотворчі процеси. «Партія влади». Прийняття Конституції України 1996 року.

Тема 2. Формування ринкової економіки. Запровадження гривні. Зміни в сільському господарстві. Демографічна ситуація. Протидія сепаратизму. Повернення кримських татар на історичну батьківщину

Тема 3. Президентські вибори 2004 року. Помаранчева революція. Конституційна реформа 2004 року.

Розділ 12 Європейський вибір України. Російсько-українська війна

Тема 1. Євромайдан. Революція гідності. Небесна сотня. Окупація та анексія Росією Криму. Збройна агресія Росії на сході України. Санкції проти Росії. Мінські угоди. ООС.

Тема 2 . Соціально-економічне становище України. Угода про асоціацію між Україною і ЄС. Безвізовий режим.

Тема 3. Релігійне життя. Створення православної церкви України. Надання Томосу. Особливості розвитку культури. Реформи в освіті. Тенденції розвитку науки. Українці в світі. Зв'язки з українською діаспорою

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин								Рекомендовані джерела інформації
		Денна форма навчання								
		усього	у тому числі							
лекції	практичні		лабораторні	семінарські	самостійна робота					
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Прік навчання, I- II семестр										
	Розділ 1 Україна в роки Першої світової війни	8	6	2	-	-	-	-		
1	Тема 1. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. ГУР, СВУ.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 9-15	
2-3	Тема 2. Воснні дії на території України в 1914-1917 роках. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на Українських землях.	4	4	-	-	-	-	-	О 13 с. 16-23	
4	Тема 3. Перша світова війна як виклик людському виживанню: жінки у війні, діти-сироти, біженці, військовополонені, скалічені солдати(на основі аналізу текстових і візуальних джерел)	2	-	2	-	-	-	-	О 13 с. 28-33	
	Розділ 2 Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави-Української Народної Республіки	12	10	2	-	-	-	-		
5-6	Тема 1. Причини, рушійні сили та періодизація	4	4	-	-	-	-	-	О 13 с. 34-39	

20	Тема 3. Політика коренізації в УСРР. Українізація.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 132-135
21	Тема 4. Форсована індустріалізація, насильницька колективізація. Розкуркулення.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 136-142
22	Тема 5: Розкуркулення. Розселення селянства. Голодомор 1932-1933 рр.: причини, перебіг та наслідки	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 142-150
23	Тема 6. Епоха Голодомору мовою документів, свідчень, чисел... (робота з різними типами історичних джерел)	2	-	2	-	-	-	-	О 13 с. 150-154
24	Тема 7. Масові репресії в радянській Україні. Великий терор. Розстріляне відродження. Конституція УСРР 1937 року	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 155-162
	Розділ 5 Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	6	6	-	-	-	-	-	
25	Тема 1. Західноукраїнські землі у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 181-286
26	Тема 2. Західноукраїнські землі у складі Румунії	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 186-192
27	Тема 3. Західноукраїнські землі у складі Чехословаччини.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 192-196
	Розділ 6 Україна в роки Другої світової війни	16	16	-	-	-	-	-	
28	Тема 1. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 197-202
29	Тема 2. Початок війни. Приєднання Буковини і Бессарабії до складу УСРР. Радянізація західних областей.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 202-207
30	Тема 3. Бойові дії 1941-1943 років. Опір окупантам. Український визвольний рух.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 208-212
31	Тема 4. Український визвольний рух. Течії руху Опору. Створення УПА.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 212-217

32	Тема 5. Окупація України німецькими військами. Новий порядок. Остарбайтери. Концтабори. Голокост. Трагедія бабиного яру.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 218-226
33	Тема 6. Вигнання німецьких військ та їх союзників з України. Падіння «Східного валу»	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 227-237
34	Тема 7. Депортація кримських татар та інших народів Криму.	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 237-245
35	Тема 8. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Результати війни	2	2	-	-	-	-	-	О 13 с. 246-254
	Розділ 7 Україна в повосінний період	8	8	-	-	-	-	-	
36	Тема 1. Україна в системі міжнародних відносин. Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР із сусідніми державами. Масові депортації. Операція «Вісла»	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 11-15
37	Тема 2. Масові депортації. Операція «Вісла», «Захід»	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 15-19
38	Тема 3. Економічна ситуація в УРСР. Становище сільського господарства. Масовий голод 1946-1947 років. Відбудова промисловості. Радянізація західних областей УРСР. Особливості розвитку культури освіти і науки.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 29-42
39	Тема 4. Радянізація західних областей УРСР. Особливості розвитку культури освіти і науки.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 42 -44
	Розділ 8 Україна в умовах десталінізації	10	10	-	-	-	-	-	
40	Тема 1. Внутрішньополітичне становище в Україні на початку 1950 - х років. XX з'їзд КПРС. Десталінізація. Реабілітація жертв політичних репресій.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 62-69
41	Тема 2. Децентралізація. Управління економікою розвитку промисловості. Становище сільського господарства.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 70-80
42	Тема 3. Шістдесятництво. Київський клуб творчої	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с. 81-84

51	Тема 4. Поява неформальних організацій. Перші вільні вибори до Верховної Ради УРСР. Зародження багатопартійності.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.157-159
52	Тема 5. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Спроба державного перевороту в СРСР. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори президента України 1 грудня 1991 р. Міжнародне визнання.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.167-175
53	Тема 6. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори президента України 1 грудня 1991 р. Міжнародне	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.175-183
	Розділ 11 Становлення, розвиток України як незалежної держави	14	14	-	-	-	-	-	
54	Тема 1. Державотворчі процеси. «Партія влади». Прийняття Конституції України 1996 року.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.184-195
55	Тема 2. Формування ринкової економіки. Запровадження гривні. Зміни в сільському господарстві.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.186-190
56	Тема 3. Демографічна ситуація. Протидія сепаратизму. Повернення кримських татар на історичну батьківщину	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.190-196
57	Тема 4.Президентські вибори 2004 року. Помаранчева революція. Конституційна реформа 2004 року.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.196-200
58	Тема 5. Утвердження ринкової економіки Запровадження національної валюти-гривні. Специфіка приватизації.	2	2	-	-	-	-	-	О 14 с.200-206

59	Тема 6. Багатовекторність зовнішньої політики України та її наслідки. Вступ України до Ради Європи. Буапештський меморандум. Тузлівська криза. Проголошення Україною курсу на євроатлантичну інтеграцію.	2	2	-	-	-	-	О 14 с.206-210
60	Тема 7. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Динаміка зайнятості населення. Повсякденне життя. Зрушення в суспільній свідомості. Релігійне життя. Здобутки українців у сфері культури.	2	2	-	-	-	-	О 14 с.210-215
	Розділ 12 Європейський вибір України. Російсько-українська війна							
61	Тема 1. Євромайдан. Революція гідності. Небесна сотня. Окупація та анексія Росією Криму. Збройна агресія Росії на сході України. Санкції проти Росії. Мінські угоди. ООС.	2	2	-	-	-	-	О 14 с.215-226
62	Тема 3. Соціально-економічне становище України. Угода про асоціацію між Україною і ЄС. Безвізовий режим.	2	2	-	-	-	-	О 14 с.234-241
63	Тема 4. Релігійне життя. Створення православної церкви в Україні. Надання Томосу. Зв'язки з українською діаспорою	2	2	-	-	-	-	О 14 с.240-252
64	Тема 5. Особливості розвитку культури. Реформи в освіті. Тенденції розвитку науки.	2	2	-	-	-	-	О 14 с.240-252
65	Тема 6. Вибори 2019 року. Оборона Володимира Зеленського Президентом України. Земельна та інфраструктурна реформи. Цифровізація України.	2	2	-	-	-	-	О 14 с.240-252
66	Широкомасштабне вторгнення російських військ на Україну: перебіг, результати. ЗСУ, Національна Гвардія. Територіальна оборона.	1	1	-	-	-	-	
	Разом	131	123	8				

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Акт проголошення державної незалежності України 1991.
2. Економічний розвиток Наддніпрянської України на початку 20ст.
3. Україна в роки першої російської революції 1905-1907рр. Діяльність українців в Державних Думах. Столипінська аграрна реформа.
4. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель на початку 20ст.
5. Україна в роки Першої світової війни. Бойовий шлях Легіону українських січових стрільців.
6. Передумови і причини української революції. Утворення Української Центральної Ради. 1-4 універсали. Бій під Крутами.
7. Гетьманський переворот 1918р. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана Павла Скоропадського.
8. Україна в період Директорія УНР. Злука УНР та ЗУНР.
9. Політика більшовиків в Україні в 1919р. «Воєнний комунізм».
10. Особливості переходу до НЕПу. Голод 1921-1923рр.
11. Перебіг та наслідки українізації. Розвиток освіти та культури.
12. Сталінська індустріалізація та її соціальні наслідки.
13. Більшовицька колективізація та розселення. Голодомор 1932-1933рр.
14. Становище культури в 1930-х р. Розстріляне відродження. Терор.
15. Західноукраїнські землі у складі Польщі в 1918-1939рр. ОУН.
16. Західноукраїнські землі у складі Румунії в 1918-1939рр.
17. Західноукраїнські землі в складі Чехо-Словаччини в 1918-1939рр.
18. Пакт про ненапад між Німеччиною та СРСР. Приєднання Західної України до складу УРСР. Політика радянізації
19. Напад Німеччини на СРСР. Бойові дії в 1941 році.
20. Окупаційний режим в Україні в 1941-1944рр.
21. Рух Опору на українських територіях в роки війни.
22. Звільнення України від нацистів. Втрати України в Другій світовій.

23. Відбудова промисловості та сільського господарства в 1945-1950рр. Голод. 1946-1947рр.
24. Хрущовська «відлига». Приєднання Криму до УРСР.
25. Опозиційний рух 1950-1960-х рр. Шестидесятники.
26. Розвиток промисловості і сільського господарства в 1954-1964рр.
27. Десталінізація 20 з'їзд КПРС.
28. Розвиток промисловості і сільського господарства в 1960-1980-х рр.
Рівень життя населення.
29. Опозиційний рух 1960-1980-х рр. Дисиденти. УГС.
30. Політика «перебудови». Гласність.
31. Становище економіки в 1985-1990рр. Політика «прискорення».
32. Зростання політичної активності українського суспільства в другій половині 1980-х р. Формування багатопартійної системи.
33. Декларація про державний суверенітет України та її історичне значення.
34. Здобуття Україною незалежності. Події 1 грудня 1991 року.
35. Державотворчі процеси 1991-1994рр.
36. Державотворчі процеси 1994-2014рр. Конституційна реформа.
37. Конституційний процес. Прийняття Конституції 1996р.
38. Зовнішня політика незалежної України.
39. Економічний розвиток незалежної України. Поява гривні.
40. Україна в 2014-2017рр. Революція Гідності. Небесна Сотня. Безвіз.
41. Агресія Росії проти України. Анексія Криму. Добровольчі батальйони .АТО.
ООС

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (розв'язання завдань);
- індивідуальна робота.

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- презентації ;
- екзамен.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1 Шкала оцінювання результатів навчання загальноосвітньої підготовки:

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	1	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.
	2	Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
	3	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
II. Середній	4	Здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
	5	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою вчителя логічно відтворити значну його частину.
	6	Здобувач освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою вчителя може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
III. Достатній	7	Здобувач освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
	8	Здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом учителя, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на

		підтвердження певних думок під керівництвом вчителя.
	9	Здобувач освіти вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
IV. Високий	10	Здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених учителем.
	11	Здобувач освіти вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, міцні, систематичні знання всіх положень теорії, може вільно сформулювати закони, положення та принципи, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою, демонструє достатній рівень узагальнення знань	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі різними способами, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати

«Добре»	Здобувач знає і може самостійно сформулювати основні закони та принципи, навести приклади, але не завжди може довести їх самостійно, застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно скласти обраний метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, у відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізнити основні поняття, виконувати найпростіші облікові записи. Здобувач може використовувати законодавчі положення, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.3.Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
33-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Акт проголошення незалежності України: Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. // Рад. Україна. – 1991. – 31 серпня.
2. Закон Верховної Ради України від 28 листопада 2006 р. «Про Голодомор 1932–1933 років в Україні» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). -- 2006. – № 50. – Ст. 504.
3. Бойко О.Д. Історія України: Посіб. для студ. вузів. – К.: Академвидав, 2014. – 720 с.
4. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес. – Київ; Чернівці, 2008.
5. Литвин В. Історія України: підручник / В. Литвин. – Вид. 6-те, доп. – К.: Наукова думка, 2011. – 840 с.
6. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К., 2015. – 680 с.
7. Революція Гідності 2013–2014 рр. та агресія Росії проти України: навчально-методичний посібник / за заг. ред. П. Полянського; авт. кол.: Головка В., Палій О., Черевко О., Янішевський С. – К.: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 36 с.
8. Грицюк В.М., Лисенко О.Є. Найбільша воєнна операція на українських теренах (до 70-річчя вигнання нацистських окупантів з України). – С.4 -20. [Електронний ресурс] // Український історичний журнал. – 2014. – № 5. – С.4–20. – Режим доступу :
9. Толочко П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996. – 352 с.
10. Чухліб Т.В. Гетьмани і монархи. Українська держава в міжнародних відносинах. 1648-1714 рр. –К.: Арістей, 2005. – 640 с.
11. Історія України: довідник для абітурієнтів/С.В.Кульчицький, В.С.Влагов.-Вид п'яте, перероблене та доповнене.-Київ: Літера ЛТД, 2018.-528 с.

12. Гісем О. В. Історія України. Довідник + тести. Повний повторювальний курс, підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. - / Олександр Гісем. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2013.- 640 с.
13. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 256 с.
14. Історія України (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 256 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Бевз Т. А. Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців / Монографія. – К., 2012. – 176 с.
2. Верменич Я. В. Донбас як порубіжний регіон: територіальний вимір / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 69 с. – (Студії з регіональної історії. Степова Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.history.org.ua/?libid=9942>.
3. Дзюба І. М. Донецька рана України: Історико-культурологічні есеї / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 78 с. – (Студії з регіональної історії. Степова Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.history.org.ua/?libid=10029>.
4. Лисенко О.Є. Подолання «міфу війни», або Від якої спадщини ми відмовляємося: науковий дискурс, політика пам'яті та сучасні виклики (з приводу 70-річчя перемоги над нацизмом і фашизмом). [Електронний ресурс] // Український історичний журнал. – 2015. – № 2. – С. 4-21.
5. Турченко Ф., Турченко Г. Проект «Новоросія» і новітня російсько-українська війна / НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2015. – 166 с. – (Студії з регіональної історії. Степова Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.history.org.ua/?libid=10280>.

Інформаційні ресурси:

1. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [HTTPS://ZNOHISTORY.ED-ERA](https://znohistory.ed-era.com)
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [HTTP://HISTORY.ORG.UA/](http://history.org.ua/)
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [HTTP://LITOPYS.ORG.UA](http://litopys.org.ua)
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: [HTTP://EXLIBRIS.ORG.UA/](http://exlibris.org.ua/)

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії